

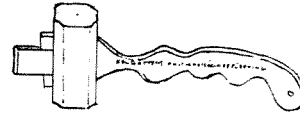
KOLBOTTENS
FASTIGHETSÄGAREFÖRENING

1965 - 1995

30 ÅRSJUBILEUM

DET HAR GÅTT NÅGRA ÅR...

av Rune Severin

En lång - tre korta och vi grabbar släpper vad vi håller på med och springer allt vi orkar till Lotsstationen i hopp om att få följa med lotsbåten.

En lång - tre korta och en lång betyder Aspöleden och en längre tur med lotsbåten, om nu lotsen är på humör att ha smågrabbar med.

Jag är ny i Kolbotten, men jag har bott på Dalarö länge. Jag kom faktiskt hit redan 1938. Vi bodde mitt i byn på den tiden och mina föräldrar ägde ett av Dalarös allra äldsta hus.

Lediga lördagar var inte vanligt på 40- och 50- talet. Således- och naturligtvis efter krigsslutet - kom min pappa inte ut från stan förrän på lördagskvällarna, med bussen, eller med Saltsjön, som ångbåten hette. Men då skulle allt vara klart på gården! Lördag morgon och förmiddag gick åt till att köa i bageriet, sedan i köttaffären och därefter i mjölkaffären. Aldrig hade jag sett så mycket folk!

Så gick åren. Jag växte upp. Tog järn, brons, silver och guld i simning. Och Simborgarmärket varje år. Ibland fick vi grabbar låna segelbåtar av Arnold de Champs.

Trots alla år och trots att jag hade egen cykel, kom jag aldrig så långt bort som till Kolbotten.

Nej. Till Kolbotten kom jag för allra första gången i december 1991 för att se den tomt som Nelly och jag året därpå skulle köpa.

Nu började en fantastisk tid!

Vi bestämde oss för att vänta med att bygga och att nöja oss med en mycket liten stuga, som å andra sidan isolerades väl för åretruntboende.

Och nu är vi inne på vårt fjärde år och trivs på alla sätt!

När Kolbottens Fastighetsägareförening firar 30 år finns det naturligtvis mycket som förenar av minnen från år som gått.

Mycket är gemensamt, men det mesta är högst personligt.

Vår gemensamma förhoppning är, att vi som varit med ett tag, ska kunna föra vidare våra känslor för vårt område till den nya generationen, som med förståelse för vad som varit, ska känna ansvar för bestående värden, att med omsorg väl förvalta. Tack för alla minnen som berättats.

Tack för bidragen till denna skrift och tack till alla som gjort den möjlig.

OM KOLBOTTEN OCH OM KOLBOTTENS FASTIGHETSÄGAREFÖRENING.

Ett bidrag inför föreningens 30-årsjubileum
av Sture Svensson,

Fastighetsägareföreningens ordförande, Rune Severin påminde en dag om att föreningen fyller 30 år under 1995. Med synbar entusiasm ansåg han att denna händelse borde firas med någon form av jubileumsskrift. Han planerade att värva ett antal berättare bland medlemmarna och tillade: "Du som var med i den första styrelsen får ett av uppdragen. Inled med Kolbottens äldre historia. Svara därefter på frågan: Hur, när och varför bildades Kolbottens Fastighetsägareförening, vilka var initiativtagare etc?" Ställd inför Rune Severins entusiastiska ambition svarade jag: "Skall försöka, herr ordförande, men med hänsyn till uppdragets omfattning får Du och övriga läsare acceptera ett rapsodiskt och ofta summariskt skrivsätt."

Min berättelse skall enligt uppdraget inledas med historiska återblickar. En första fråga blir då hur långt tillbaka man kan se eller åtminstone skönja något av Kolbottens tidigare historia. Jag prövade för många år sedan den frågan bl a genom att besöka Riksantikvarieämbetets och Länsstyrelsens arkiv och fornminnesavdelningar.

I förhållande till min förväntan gav besöken ett tämligen magert resultat, vilket jag skyller på det historiska underlaget även om bristande forskningsinsikt kan misstänkas. Detta till trots skall jag återge några intressanta data, varefter läsarna, med utgångspunkt från egen kunskap i ämnet, kan lägga till eller dra ifrån.

Vi börjar med fornminnesinventeringen och använder Riksantikvarieämbetets numrering. Av intresse för oss kolbottenbor finner man där anteckningar om följande, tyvärr ej tidsbestämda, fynd:

7. Cirka 150 meter sydväst om den vanliga platsen för vår majbrasa, vid nuvarande dike, har man funnit resterna av en gammal bår. Idag finns inga spår av fyndet.
8. I en berghäll, omedelbart norr om fastigheten 6:39 som nu ägs av Marianne Ränk, finns två sk jättegrutor enligt sägen nyttjade som offerkällor. Därav namnen Offragrytet och Offragrytsvägen.

21. På berget som kröner fastigheterna 6:29 och 6:49, vilka nu ägs av familjerna Kåverud, Malmberg och Andersson har man funnit en omfattande oval stensträng. Kanske kan den delvis spåras än idag.
22. I skogspartiet, mellan fastigheterna 6:22 som nu ägs av familjen Ekedahl och Tegelbruket (4:3), har man funnit högar och stensättningslika lämningar som antas utgöra resterna av ett till största delen bortodlat gravfält. Om än kraftigt övervuxna kan några av resterna ännu urskiljas.

De uppräknade fynden leder tanken och fantasin till tidigare århundraden. I gången tid var Dalarö helt omgivet av vatten. Enligt en seglingsbeskrivning från mitten av 1200-talet fanns det innanför Dalarö en naturlig sjöväg som från Askfatet över Vadviken och genom Stångsundet förde ut till Gränöfjärden. Denna farled har sannolikt använts av mycket tidiga sjöfarare, om inte redan i ekstockar så dock i den typ av flatbottnade farkoster som hörde vikinga- och medeltiden till. Det är en djärv och fantasieggande tanke men inte helt otänkbart att några av dessa sjöfarare gått iland och lämnat spår efter sig på Kolbotten.

Vi lämnar nu fynd och fantasi. Namnet Kolbotten kan i muntlig tradition ha använts tidigt men i skrift lär det för första gången ha förekommit under 1600-talet. Framställning av träkol skall ha varit en dåtida verksamhet på området, därav namnet Kolbotten. Det tidigaste tecknet på bebyggelse finner man på en karta från 1672 där Kolbotten markerats som boställe och på en ägokarta från 1690 anges Kolbotten, Västertorp och Smådalarö såsom oskattlagda torp lydande under Vinåkers by. Vinåker är fö omnämnt i en fogderäkning från 1540-talet och uppges vara ursprungligt stamhemman för såväl ägorna i Dalarö som i all dess omgivning. Vi nöjer oss med denna kunskap och skall strax lämna 1600-talet men därför kan det för oss som idag bebor Kolbotten, vara trevligt att träffa på den första i historien vid namn nämnda kolbottenbon och torparen. I samband med att man år 1676 skulle uppföra en "kläckestapel" vid Dalarö kyrka, berättas det nämligen att Lars i Kolbotten, Per i Gränö och Hans i Vinåker frankörde tillsammans 23 stockar, 3 bjälkar, 2 förband, 4 karmar och 1 spira.

Nu tillåter vi oss att raskt passera 1700- och 1800-talet och noterar endast att först 1757 finner man i skrift namnen Kattvik och Tegelbruket. Det bör även omtalas att dessa två århundraden i mycket var en olycklig tid för Dalarö med omnejd. Den fruktade pesten skördade offer våren 1710 och sommaren 1719 var det ryssar som härjade och brände. Koleraepidemier drog fram 1834 och 1855 och i september 1890 ödelade en vådlig brand stora delar av Dalarö.

Tidigare har Vinåker nämnts som ett hemman med stort inflytande. Med tiden ändrades ägoförhållandena och herresätet Sandemar växte fram. Det förde med sig att under Sandemar, som efter Kattvik 1738 gjordes till fideikommiss, kom bl a torpen eller de sk utgårdarna Kolbotten och Tegelbruket att lyda. Det sistnämnda har fått sitt nam av att man där anlade ett tegelbruk på 1750talet.

Först kring 1930 blev de tre utgårdarna självständiga egendomar. Enligt ett beslut av Kungl Maj:t (regeringen) kunde de då friköpas av sina arrendatorer. Kolbotten och Kattvik, inkluderande byggnader och mark, för 15.000 kronor vardera och Tegelbruket för 15.500 kronor eftersom där också fanns och ännu idag finns en rikligt vattengivande kallkälla. Därav namnet Källskuru och Källskuruvägen. Kungl Maj:t medgav i samma beslut Sandemars fideikommiss rätten att till AB Svensk Jordförmedling försälja betydande arealer, vilka idag uppstyckade i tomter, torde utgöra bl a Malmens, Schweizerdalens och Vadvikens tomtområden.

Nu lämnar vi den historiska bakgrunden och närmar oss vår tid. Gösta Pettersson var namnet på den man som ursprungligen sålde tomter på området. Han var nämligen ägare till den tidigare nämnda utgården Kolbotten, som 1932 med fastighetsbeteckningen Kolbotten 6:1, hade friköpts från Sandemars fideikommiss. Ägorna hade därefter fortsatt nyttjats för jord- och skogsbruk. Även trädgårdsodling, grustäckt och körsysslor hade bidragit till försörjningen. En ökad efterfrågan på skärgårdsmark gav inkomstförstärkning genom avstyckning och försäljning av ett antal attraktiva tomtert (6:2 - 6:6).

Utvecklingen ledde fram till att Gösta Pettersson och hans hustru Beda bestämde sig för att låta exploatera all resterande mark för fritidshusbebyggelse. Detta krävde myndighetsbeslut och år 1958 fastställdes den byggnadsplan som ligger till grund för vårt nuvarande fastighets- och allmänningsområde. Därefter påbörjades försäljningen av de tomter vi idag är ägare till.

Gösta och Beda Pettersson bodde kvar på området, ägde mark, grustag, bryggor och båthus mm, varför Gösta P föredrog att själv vara administratör, tillsyningsman, väghållare och allt-i-allo för sitt Kolbotten. Han var en mycket ordningsam man, enligt utsago, med erfarenhet bl a av kommunalpolitik, grannfejder, grusstölder och annat kontroversiellt. Såsom vän av ordning ville han undvika framtida kontroverser och hade därför börjat att i köpekontrakt betinga sig av sina köpare att de skulle ingå i en fastighetsägareförening när sådan bildades.

Så gick några år fram till 1964 då Gösta P berättade att han och Beda hade för avsikt att bosätta sig i Nynäshamn och att han därför ville aktualisera frågan om föreningsbildning. Den 28 november samma år var fastighetsägarna kallade till ett

förberedande möte med Gösta P som föredragande. Mötesdeltagarna var ense om att en förening borde bildas och beslöt som en första åtgärd att utse en interimsstyrelse bestående av Hans Mjöberg (sammankallande), Per Buhre, Ove Jönsson, Ebbe Lindh och Sture Svensson. Interimsstyrelsen fick till uppgift att efter kontakter med kommunföreträdare och grannföreningar utarbeta förslag till namn, stadgar och avgifter mm samt att därefter kalla till en konstituerande föreningsstämma.

Den 8 maj 1965, i Dalarös kommunalhus och jubileumshögtidligt uttryckt, föddes och döptes Kolbottens Fastighetsägareförening, dvs den då avhållna konstituerande föreningsstämman beslöt att bilda föreningen och att ge den nämnda namn. Föreningens huvudsakliga syfte skulle vara att i god ordning förvalta fastighetsområdet och att även i övrigt tillvarata medlemmarnas gemensamma intressen. Det framlagda stadgeförslaget var, genom Hans Mjöbergs kontakter och medverkan, i allt väsentligt grundat på Schweizerdalens Tomtägarförenings stadgar och erfarenheter. Förslaget diskuterades ingående och efter mindre justeringar antogs det enhälligt. Stämman fastställde även den första årsavgiften till låga kr 75:- men då är att minnas att föreningen tills vidare inte hade övertagit ansvar och kostnader för bl a brygga och vägunderhåll. I övrigt är att nämna att det valdes en första styrelse med Hans Mjöberg som ordförande och Ragna Hörnstedt, Ove Jönsson, Ebbe Lindh och Sture Svensson som ordinarie ledamöter. Till styrelsesuppleanter utsågs Gunnar Carlsson och John Lind och slutligen valdes Ebbe Samrell och Kurt Palmquist till föreningens första revisorer. Läsarna har med detta fått en kort resumé av den föreningsstämma som föranleder vårt 30-årsjubileum. Vi som var med på den tiden beklagar att fyra av de då förtroendevalda inte längre finns bland oss. Varje tidig arbetsinsats var värdefull men Hans Mjöbergs och Ove Jönssons pionjärarbete och engagemang bör finnas särskilt omnämnt i en skildring av föreningens tidiga historia.

I denna tidiga historia kan det även vara av intresse att något beskriva hur våra mellanhavanden med Gösta Pettersson fortsatte och avbröts och hur föreningen efter vissa komplikationer lyckades genomföra det för framtiden betydelsefulla förvärvet av Kolbotten 6:1.

För den nyvalda styrelsen gällde det i första hand att i ett bindande avtal med markägaren säkra medlemmarnas nyttjanderätt till bl a strandområdet med badstrand, bryggplatser, sjöbod samt båtuppläggnings- och parkeringsplatser. Om detta förhandlade vi segslitet med Gösta Pettersson under åren 1965 och 1966 och nådde först 1967 ett tillfredsställande resultat. Vi hade då i positiv anda även berört att han efter avslutad fastighetsförsäljning skulle överlåta resterna av stamfastigheten Kolbotten 6:1 till föreningen. Till vår bestörtning avled Gösta Pettersson efter en hastigt förvärrad sjukdom redan i augusti samma år.

Omedelbart på nyåret 1968 ställdes vi inför det överraskande och osäkerhetsskapande beskedet att hans hustru Beda Pettersson, förbehållslöst sålt Kolbotten 6:1 med resterande tomtmark till byggmästaren Bertil Nicklasson. Dessbättre kunde vi under sommaren underteckna ett fullgott nyttjanderättsavtal med denna nya markägare men osäkerheten beträffande en framtid överlåtelse av Kolbotten 6:1 bestod. Dock inte länge, för redan i augusti meddelade byggmästaren att han sålt slut på tomterna och erbjöd föreningen att med förtur köpa resten av stamfastigheten för 25.000 kronor. Detta var på den tiden ett mycket högt belopp för en nybildad förening som saknade såväl pengar som lånesäkerhet och vars medlemmar hade att betala räntor och amorteringar. En extra föreningsstämma fann det emellertid angeläget att fastigheten med säkerhet kom i föreningens ägo och gav styrelsen i uppdrag att avsluta ett köp, dock om möjligt till en lägre köpesumma. Stämman beslöt att kostnaden skulle täckas av en extra uttaxering på medlemsfastigheterna. Erbjudandet utlöste därefter en intensiv förhandlings- och sammanträdesaktivitet under månaden september. Efter den första veckan hade priset med vänlig övertalning prutats till 12.500 kronor och efter den andra veckan kunde vi, vid en ny extra föreningsstämma och till medlemmarnas belåtenhet, redovisa att köpesumman med lämpor bringats ned till 10.000 kronor. Under den tredje veckan fortsatte vi förhandlingarna genom att erinra om förpliktelser enligt träffade nyttjanderättsavtal och vi kunde efter detta i brev till medlemmarna meddela följande:

1. Fru Beda Pettersson har de 24/9 förklarat sig villig att betala den del av kostnaden för köp av stamfastigheten Kolbotten 6:1 som avser de av Gösta Pettersson försålda tomterna.
2. Byggmästare Bertil Nicklasson har den 24/9 förklarat sig villig att betala den del av kostnaden för köp av stamfastigheten Kolbotten 6:1 som avser de av honom försålda tomterna.

Den 21 oktober 1968 övertog föreningen fastigheten Kolbotten 6:1 och den hösten var fastighetsägareföreningens medlemmar mycket glada.

Redan i inledningen förutskickades ett rapsodiskt och summariskt skrivsätt och när detta nu fört oss från Kolbottens äldsta historia till ett lyckligt slut på föreningens tidiga historia så är det därmed slut på den historiska delen av jubileumsberättelsen.

FISKELYCKA - SJÖN SUGER

av Mats Eriksson

Känslor man ej kan motstå som fiskare -Vadvikens och Vinåkersvikens stränder i tidig morgon. Havets ljumma vindar, salt och tång en solig sommardag.

Sjörövare till yrket, en durkarnas man, en fiskare som kan dra sina valser i Vadviken fram.

Här fångar vi lax om vi kan - 18 försvann.

Fastnade i ett lånat Jönsson-nät ute vid den böjda tallen.

Härliga, oförglömliga fiskedagar.

Vi äro privilegierade i fråga om nätfiske i Kolbotten!

Vilken tur att jag med familj kom hit på våren 1968, tack vare min vän

Ulf Kåverud (som jag hade daglig kontakt med för leveranser av fisk till min restaurang).

Ny styckning av tomter gjordes på Kolbotten år 1967. Ulfs djungeltelegraf nådde mina öron. Så ut jag for till brottsplatsen mitt i "bushen", rensade bankfacket för handpenning och slog till på stubinen!

Min närmaste fiskekamrat alla kategorier, Janne Haegermarck, byggde samma år. Vi var nybyggare på Kolbotten och fiskade tillsammans runt 20 år. Janne blev vald till ordförande i Vadvikens och Vinåkersvikens Fiskevårdsförening och jag själv "trillade dit" som vice ordförande.

Att få känna vindarna från Grenöfjärden - en **Dalmas** som jag! Ett **måste** var att köpa **båt** förstås. Kassen var skral, så det blev en Vätterneka. Första härliga fisket blev att ro ut till inloppet av Vadviken för att pimpla strömming. Den (fiske-)lyckan hade familjen aldrig förut upplevat.

När fisket stod för dörren om våren brukade Janne och jag tävla om fångsterna med Lasse Tuolja - den listiga lappen med den rätta känslan för nappen. Lasse med fru var alltid de första att vittja sina nät om morgnarna, så när Janne och jag kom ner till bryggan var Lasse med Kärring redan på ingående. ("Kärring" är smeknamn på fru i Dalarna).

Tro inte att Janne och jag någonsin fick se deras fångst!

Nej då, Lasse satte av sin Kärring 300 meter från bryggan med säckvis av fisk och Janne och jag fick aldrig jämföra fångsterna.

Det enda jag kan säga är att **våra** säckar "var större"!

Fiskehistorierna är många och jag försöker med en till:
Janne och jag lade vanligtvis ut 8 -10 nät. Nu skulle vi försöka i Vinåkersviken där vi aldrig lagt förut. Fiskerätten omfattade **halva** Vinåkersviken. Hur det var med den andra halvan skulle vi få reda på i sinom tid.
Då vi nästa morgon skulle vittja fanns inte ett nät så långt ögat kunde se.
Vad hade hänt? Inte en strimma på vågen!
På eftermiddagen samma dag fick Janne ett telefonsamtal från Braunerhjälms på Sandemar, att komma och taga reda på våra nät *-om man så får säga.*
Några barska ord från vederbörande - "så går gränsen!"
Näten var tilltrasslade i en hög som om 200 simpor summit igenom.
Så gick **dom** valserna när en sjöman styr mot land.

Blev invald som Festkommitté-**intendent**. När pennan drar iväg är det lätt att dra till med lite extra! Våra fester var ej sämre då, som jag kommer ihåg dem. Vi hade en fest **aldrig att förglömma** i Båthuset med lättare förtäring.
Då dansen började och förfriskningarna skulle fram **var ekan tom!**
Vad göra? **Intendent** och allt!
Tog en matros med mig upp till högborgen Solgläntan, där jag var väl hemmastadd. Om jag nu skulle gå igenom sammansättningen av denna bål som även kallas Ekrom, så gör jag inte det, då drycken **endast** bör förtäras av sjörövare. Med 10 liter av denna härliga brygd och med glimten i ögat tågade min matros och jag ned till festplatsen vid Båthuset. Fiolema gneds som aldrig förr - musik och dansande på högvarv.
Hur många som sam över Vadviken den natten är svårt att säga. Fick ej någon rapport nästa dag - förutom att två **liftat hem med en gös!**

Får sluta denna resumé om fina, härliga gemensamma och roliga höjdpunkter under åren och firar nu med alla friluftsvänner här på Kolbottens Fastighetsägareförening **30 år.**

INGAS BIDRAG TILL JUBILEUMSSKRIFTEN

av Inga Lindh

Vilken tur det var att Ove och Ann-Mari en vacker vårkväll 1959 frågade om vi ville hänga med till Dalarö och titta på en tomt. Det gjorde vi och fann vårt ställe. När jag tänker på åren som gått och att vi haft lyckan att få vara här är det många kära minnen som passerar. Vi har haft så mycket glädje av våra grannar som vi trivts så bra med och av alla barn som vi sett växa upp. Jag erinrar mig särskilt en mycket trevlig fest i Gunnar och Elsa Karlssons garage. Till den festen skrev jag ihop några verser som handlade om nybyggarnas mödor och de nu vuxna barnens små "hyss" och äventyr. Jag slutar med dessa strofer och ett tack för att jag får vara med.

Melodi "Flickorna i Småland"

På steniga tuvor och på mossbelupen håll
vi kämpade väl alla ifrån morgon och till kväll.
Ty stenarna var många och marken den var hård
men snart stod det en stuga på varenda liten gård.

Refräng:

Det var Hörnstedts och Gustavssons och Clemens som fanns där
så kom vi då vi andra och nu är vi alla här.
Om Pettersson oss kunde se han skulle säga så
på Kolbotten på Dalarö där är det bäst ändå.

Och barn det fanns och barn det kom snart har vi barnbarn me',
tänk vilken tur att vi har dom sen ska ju dom ta ve'.
Och ungar dom är busiga det vet ju alla om.
Du, Gunnar borde sätta flera plommomträd åt dom.

Refräng:

TANKAR FRÅN EN AV VETERANERNA

av Karin Lindquist

Hösten 1958 kom vi till området Kolbotten för första gången och drack termoskaffe på den markbit, som skulle bli vårt tillflyktsställe för lång tid. Det sa "klick" och ännu efter 35 år är det lika underbart att komma hit.

Området var då obebyggt, bortsett från Beda och Gösta Petterssons två hemman. Dessutom fanns Göstas systers stuga, nuvarande Sjöbergs.

Sommaren 1959, getingsommaren, började vi bygga och hade turen att få hyra Petterssons gamla hemman. Alla barn hade en underbar tid med badliv, träd- och bergsklättring under tiden som det spikades och hamrades av idoga föräldrar runt omkring.

Bortifrån Tegelbruket, där Karolina regerade, hördes tuppar gala, grisar skrek, korna betade i hagen och hästen "Lärkan" med drängen Ivar vid tömmarna körde stundtals förbi. Han skulle in till byn med isblock från den lilla tjärnen i hagen, där isdösen fanns.

Efter inflyttning i eget hus tillbringade vi många jul- och nyårshelger ute i den vita friden, som lika ofta var grön.

Vintersportlov med pimpelfiske på isen, sparkstöttingturer till Simpskallen och skridskoåkning är kära minnen.

Somrarna med bad och långa turer ut i skärgården med övernattnin g inte att förglömma, dessutom fanns ju skogen på nära håll.

Kolbotten är ett härligt ställe med många fördelar. Det nås lätt från Stockholm, det är promenadavstånd till Dalarö med affärer och ett pulserande turistliv.

En plats att trivas på och alltid längta till.

Tänk när våren kommer med de första blåsipporna i backen ner mot viken och den härliga sommaren ligger framför och väntar.

- Jag älskar mitt fritidsställe och skulle inte kunna vara utan det och nu är vi tre generationer som har detta Kolbotten som sitt parad is.

FISKESTIGEN 11 - ett litet stycke Kolbotten

av Gudrun Sjöberg

KOLBOTTEN 6:5 är lätt att komma ihåg för vi köpte fastigheten 1965. Vi firar alltså dubbelt 30-årsjubileum i år med anledning av dels förvärvet och dels medlemsskapet i föreningen.

När vi hade hyrt på Sandhamn i sju somrar, fick vi veta att ägaren till huset eventuellt skulle sälja. Vi hade haft det underbart där ute vid havet, men bestämde oss för att om vi skulle se oss om efter ett eget ställe, skulle det vara åtkomligt bilvägen och gå att utnyttja året om. Vi sökte oss till Dalarötrakten och hamnade först i ett nybyggt hus vid Nämndövägen. Det var beläget på idealiskt avstånd från Stockholm med härliga promenader i skogen, som fanns in på knutarna. MEN vi saknade havet och vi ville finna en lite mer privat badplats än Schweizerbadet och en bra båtplats, helst inom synhåll. Vi promenerade runt omkring i trakten och upptäckte ett område, som fortfarande verkade idylliskt trots att det var ett tomtområde. Det låg vid Vadviken, nära sundet så att man kunde "sticka ut" på Gränöfjärden och sedan på Jungfrufjärden och var ute till havs på ganska kort tid. Vi gick ofta åt det hållet och tyckte att det såg så trevligt ut.

Så en dag stod en annons om ett fritidshus i tidningen. Vi smög oss iväg till det utannonserade stället - det låg just där vi hade gått så ofta - och insåg att det var bra mycket bättre än det vi hade. Så vi köpte Kolbotten 6:5, sålde det första stället och var mycket nöjda med bytet. Det skrevs köpekontrakt den 7/7 med Ivar Ålund och tillträdet ägde rum den 1/10. Margareta Ålund var syster till Gösta Pettersson, som stod för exploateringen av den gamla gården. Vi förmodar, att Margareta hade fått välja den tomt, som hon ville bygga på. Den var väl vald. Vi har hört att Ivar Ålund högg träden på platsen och for till sågen i Sandemar, hyvlade bräder av dessa och byggde huset.

Så vi brukar säga att huset har vuxit på tomten.

Ålund hade - innan huset skulle säljas - byggt till två rum på norra sidan och när vi flyttade in bodde Rolf och Anders med glädje i ett otapetserat rum med bara masonitskivor på väggar och tak. När vi flyttade in på Kolbotten, bestod familjen av fem personer och en siameskatt - nu är vi sexton personer och ryms knappast alla på en gång. Med hjälp av valstuga från 1976 och en friggebod kan dock ganska många få tak över huvudet sommartid och barnbarnen kan ha kamrater på övernattning. För - som alla grannar i föreningen vet - är byggnadsnämnden i Haninge rigorös i sina begränsningar av tillbyggnader.

Vi möttes redan från början av trevliga grannar. När vi skulle fira den första påsken på Kolbotten, kom Ulf Kåverud med en stor, fin lax och önskade oss en god helg. Med familjen Mattsson etablerades snart en god kontakt, som vi har haft stor trevnad av genom åren. Lennart lekte mycket med "Lassarna" Mattsson och Jönsson. Våra pojkar var mest intresserade av att vi skulle skaffa båt och motor, vilket vi också gjorde. Alla var vi intresserade av att segla och Lennart gick på seglarkurs. Mattias, äldsta barnbarnet, gick också på seglarkurs i Dalarö och alla barnbarnen har lärt sig både simma och "köra båt" i Vadviken.

Charmen med stället är läget: en "blåsippbacke" ner till brygga, båtar och bad, utsikten över Vadviken med ständigt skiftande dagrar bort mot Smådalarö, möjligheten att på en dag segla ut till Huvudskär, Biskopsön eller Sandhamn och kunna njuta av havet och skärgården. Att "snurra" ut till badklippor och vikar med matsäck över en dag är också någonting som alla i familjen uppskattar.

De återkommande arbetena med röjning på föreningens område utgör, förutom nyttan, också en trevlig samvaro med alla grannarna.

Alla, som har sett vår tomt, förstår att vi inte är några trädgårdsmästare.

Vi håller styvt på att vi har en naturtomt, men önskade naturligtvis att syrenhäcken vid vägen skulle trivas bättre och inte - som nu - tyna bort och dö. Vi njuter av att se våra grannars välskötta trädgårdar, som vi passerar, när vi går ut på våra skogspromenader. Särskilt på hösten är skogen ljuvlig att gå i och "pricken över i" är om man också hittar svamp. Svampmackor har alltid varit populära i familjen Sjöberg.

När man tänker tillbaka på de trettio åren, kan man bara konstatera att tiden har gått alldeles för fort. Vårt första intryck var det rätta. Kolbotten är ett fint tomtområde, lugnt och trevligt och aldrig har det förekommit något busliv under alla dessa år. Trots namnet är det toppen!

Det har betytt och betyder mycket för tre generationer Sjöberg.

MINNEN FRÅN KOLBOTTEN

av Vera Haegermarck

Det var någon gång under hösten 1967 som vi av Ann-Marie och Owe Jönsson fick veta att det eftertraktade området kring deras sommarparadis skulle styckas och försäljas. Tidigare hade ägaren Pettersson endast styckat av ett par tomter per år och kön av hugade spekulanter var lång. Nu hade bonden dött och änkan låtit fastighetsmäklare Nicklasson ta hand om exploatering och försäljning. Vi tog en titt på ett område som bestod av tätvuxen barrskog där ett litet pumphus hukade bland mörka, höga granar.

I början av 1968 åkte vi dit igen. Nu hade området fått tomtmarkeringar; de största träden var fällda och stubbarna var många och stora. Vi fastnade för en tomt intill vars ena hörn det tidigare av granar nästan helt dolda pumphuset nu reste sig stolt på en bergklack.

Nu följde en spännande vår. Först engagerades en grävsropa, som under en dag slet upp de största stubbarna. Varje helg åkte vi ut till tomten och brände grenar och rötter och slet med att jämna till marken där huset skulle byggas samtidigt som vi grävde hål för plintar och diken för elledningar, vatten och avlopp.

Och tidigt, tidigt på morgonen den 2 juli 1968 kom en långtradare från Småland. På släpvagnen låg byggelementen till Huset. Hur den stora bilen kunnat ta sig fram på de då smala vägarna är en gåta, men fram kom den.

Nu blev det ett intensivt sågande och spikande. Efter en vecka var huset rest, takpappen pålagd och dörrar och fönster insatta med hjälp av ett par raska snickare.

Vilken glädje första natten vi sov i huset, som doftade nytt av trä och impregneringsmedel! Nu kunde vi ta ner tältet, där vi sovit och lagat mat och vi kunde plocka in barnhagen, där 1-åringen fått tillbringa åtskilliga timmar för att ho inte skulle krypa omkring i leran och kanske plocka i sig en tappad spik i ett obevakat ögonblick.

Den första sommaren minns man så här i efterhand bara som en lång räckta av spännande arbeten med inomhussnickerier och utomhusmålning och bearbetande av tomten. Överallt tycktes det finnas stubbar, som skulle dras bort och stenar, som borde flyttas.

Den första vintern minns vi som ovanligt snörik. Det blev en mer än manshög kulle av all den snö vi skottade från nerfarten till huset och barnen grävde grottor och gångar i detta för dem härliga snöparadis.

På den snörika vintern följde en solig och torr sommar, då det regnade en dag på hela sommaren, men sen kom stormarna. Och lördagen den 1 nov 1969 började vi en ny tideräkning: före och efter stora stormen.

Det blåste upp till orkan med upp till 35 sekundmeter i byarna, elströmmen bröts och träd knäcktes. De flesta tomterna såg ut som slagfält dagen efter med kullblåsta träd huller om buller. Lyckligtvis klarade sig de flesta husen utan alltför omfattande skador. Men det blev att ta nya tag; såga kullvräkt träd, bränna ris och planera tomten lite annorlunda än man tänkt sig tidigare.

Första insikten att vi byggt vårt sommarhus i ett viltrikt skogsområde fick vi när vi spikat på taket under en hel dag; något som naturligtvis hördes vida omkring. På kvällen kom en stor älgdjur fram ur skogens djup och tittade nyfiket på vad vi höll på att ställa till inom hans domäner. Vi la sen märke till att denne älg kom varje kväll någon av oss nybyggare spikat och bankat särskilt intensivt under dagen.

Det var antagligen samma älgdjur som kom promenerande på vägen mellan tomterna där en liten 4-åring trampade fram i full fart nedböjd över sin lilla trehjuling. Han märker en mörk skugga över vägen, tittar upp och upptäcker att han nästan befinner sig mellan benen på den stora älgen. Vilken skräckupplevelse för en liten människa!

De första åren innan vi skaffat gräsklippare slogs gräset med lie lagom till midsommar. Döm om vår förvåning då vi upptäcker att det ligger ett nyfött rådjurskid alldeles stilla i det höga gräset. Det rör sig inte trots att lien svept bara någon centimeter framför nosen. Vi drog oss snabbt tillbaka för att inte störa ungen, som blev liggande gömd i det gräs vi naturligtvis lät förbli oslaget. På kvällen kom rådjurshonan och tog hand om sin unge och i släptåg hade hon ytterligare ett par vingliga kid, som hon tydligen gömt på andra platser under dagen. Det kändes nästan lite högtidligt att vår tomt fått vara födelseplats för skogens vilda djur.

Nu flera år efteråt ser vi inte rådjuren som vilda. Det är snarare vi som blir vilda när hallon och krusbär, pelargoner och petunior faller offer för rådjurens hunger. Ändå kan man inte låta bli att njuta av skådespelet när bocken uppvaktar rådjurshonan, medan årskullen av kid leker i kvällens sista solstrålar kring grönsakslandet nere på tomten.

En annan händelse i minnenas kavalkad är också förknippad med storm. Det var på vintern 1973 som bryggan slet sig i en vinterstorm och drev in på Kolbottens lilla badstrand. Bara två år tidigare hade omfattande reparation av både brygga och landfäste gjorts, så det kändes nästan som en katastrof, där den nu låg och guppade vid strandkanten. Men helgen kring 1 maj samlades gänget av arbetsvilliga kolbottningar och skruvade isär bryggans olika sektioner och drog upp delarna på torra land.

Där vändes bryggan upp och ner, losslitna block monterades fast på nytt och så vändes konstruktionen åter på rätt köl och släpades ut i vattnet. Dalarövarvets bojbat hade rekviderats och bogserade bryggan till sin rätta plats där den förankrades med större, tyngre bojstenar. Efter två dagars hårt, gemensamt arbete var bryggan på plats igen, lite vind och krokig efter strapatserna, men fullt funktionsduglig. Att vi sen köpte en ny brygga för för många skära tusenlappar några år senare är en annan historia.

Den gamla bryggan drogs in mot badstranden och blev badbrygga.

Från gemensamma arbeten till gemensamma nöjen. Det började väl egentligen med Kolbottens Fastighetsägareförenings 10-årsjubileum, som 1975 avfestades på Societetshuset i Dalarö. Sen följde några trevliga sammankomster på Strand hotell i Dalarö. Men tanken dök upp att även de yngre i området borde få tillfälle att vara med.

Det började lite enkelt 1979 med att årets festkommitté lånade ihop de grillar, som fanns inom området. Bord lånades och var och en fick ta stol och dricka med sig och så samlades vi i slutet av augusti nere vid båthuset med grillspett och blåbärspaj.

Den första samlingen vid stranden följdes av flera då vi under årens lopp kunnat njuta både av kräftor, patéer och helstekt lamm. Något år höll alla papptallrikar på att blåsa bort. Någon gång tvingade regnet oss att sitta inne i båthuset. De hoplånade borden ersattes av utmärkta långbord på bockar och till skydd mot befarat regn byggdes stora skydd av presenningar. Idéer, handskicklighet och många frivilliga insatser för gemensam trivsel och avkopplande nöje! Och nog kommer vi ihåg när vi dansade långdans på bryggan så att den måste repareras dagen efter!

Småningom tynade intresset för de gemensamma festerna bort, men vi har fortfarande vår- och höstarbeten att se fram mot som gemensamma träfftillfällen. även där har idéer och organisation vuxit fram under årens lopp. Mackorna dök upp som en uppmuntran i slutet av 70-talet. Numera är de ibland utbytta mot vin och kyckling. En värmande soppa kan också vara dragplåster efter några timmars "kollektivarbete" i kyligt höstväder.

När bommarna satts i sjön, stranden rensats och delar av allmänningen röjts på våren har det samlats en försvarlig hög nere vid sjön för att brännas sista april - ännu ett tillfälle att träffas och trivas tillsammans. Kommer ni ihåg den valborgsmässoafton då det var snöstorm? Ett flertal tappra samlades ändå kring den värmande elden och sjöng glada vårsånger.

Men alla minnen bakåt i tiden gör att man också börjar filosofera om vad som kan komma att hända i framtiden. Den härliga pionjärandan med nyfikenheten, viljan att hjälpa granne med råd och verktyg eller "ett handtag" medan vi förverkligade våra fritidsdrömmar - det kan vi nog inte förmedla till våra efterkommande. Men man kan väl hoppas att de skall känna ansvar och glädje över den lilla bit av vårt jordklot, som vi gjort till vår. Oftast var det väl för barnens skull vi kämpade med lån och amorteringar - vi ville att de skulle få möjlighet till en meningsfull fritid i frisk natur. Ibland går också tankarna tillbaka på de generationer av bönder, som röjde skog och odlade den mark, som skulle försörja den egna familjen. Vi sliter ju på samma sätt men enbart för vårt nöjes.

Låt oss i alla fall hoppas att kommande tomtägare skall känna lite av den glädje vi kände när köpekontraktet var skrivet, eller när vi sov första natten under eget tak, eller när vi plockade det första mogna hallonet på den egna busken, eller när.....

KOLBOTTEN

av Bernt Ekedahl

Kolbotten i historiskt perspektiv

Omedelbart intill vårt områdes östgräns finns 2 fina jättegrytor.
Lite närmare Tegelbrukets gård finns en påstådd bronsåldersgrav.
Av Tegelbrukets tegelbruk återstår några stora grundstenar.
Leran lär ha bl.a tagits från oss.
På Kolbotten bedrevs tidigare detta århundrade (gissningsvis 20- och 30- talet) någon form av handelsträdgård. På ängen från båtupptagningen västerut finns fortfarande rester av bevattningsanläggning och t.o.m några vinbärsbuskar.
På min tomt, som 1960 vid tillträdet var en kal äng har något varit på gång.
Ett stort antal rader tegelrör har avvattnat och mängder krossglas från växthus hittas fortfarande. Enligt utsago har det även funnits hallonodling på min tomt.

Terrängen

Förbuskningen brer ut sig. Från min tomt österut var det tidigare en stor äng.
Numera likt en skog. Hästen "Lärka" och ibland tjurkalvar höll till där.
Lantlig idyll. Rätt över ängen gick ett livligt frekventerat älgstråk.
Vi blev förskonade från verkningarna av den västliga storm som gick över Sverige 1 nov. 1969. Skyddat läge. På Malmen blev en del tomter kalhyggen.

Valborgsmäss

Brasan var inte alltid vid sjön. Blev där röjningen varit. Praktiskt innan brashögen blev permanentad avfallshög. Festkommittén delade ut allsångshäften och en gång hade ordnats varm glögg i kylan. Några gånger har vi haft festtalare (Sture och Ove). Efter brasan var det många år dans i Gunnars (Bosses) garage. Alltid fin stämning, dricka och skänkta bullar från Mjöbergs bageri.

Midsommarafton

Vi bedömde på 60-talet då de flesta av oss hade barn att uppbådet att själva arrangera stång och lekar var onödigt, då Malmen bjöd in oss till sin badäng. En tradition som håller i sig än.

Höstfest vid sjön

Slutet 70-talet och början 80-talet hade vi varje år höstfest vid sjön. Långbord tillverkades (finns fortfarande i sjöboden) och egna stolar medtogs. Alltid stor anslutning. Alla som kunde deltog. Festkommittén ansvarade. Bl a. grillning av olika slag, helstekt lamm (Lasse Tuolja gjorde en berömvärd insats som styckare), kräftor. Allt dryckjom medtogs av var och en. Avslutning med dans i båthuset.

Ungdomlig verksamhet

På ursprunglig tomtkarta var ett område mellan Kolbottenvägen och Jaktstigen avsatt för idrottsplats. Vi fann det väl sumpigt och fick Gösta Petterssons tillstånd att anlägga en bollplan där den nu ligger. Vi hyrde endast en schaktmaskin som rättade till sanden varefter vi satt upp några målställningar. F.n. ligger den väl i träda men var tidigare mycket välbesökt av områdets alla grabbar. Gissningsvis 15 år en samlingspunkt för match och med efterföljande bad.

Pojkarna hade även klubbtävling mot Malmen i fri idrott där föreningen bidrog med priser.

Där Barkvall nu har sitt hus fanns en tvåvåningslada. Spännande lekplats!

Just de!

NÅGRA MINNEN FRÅN KOLBOTTEN

av Kurt Sewe Palmquist

1960 när vi köpte tomten av Gösta Pettersson var området lantligt. Endast några tomter var bebyggda.

När vi hade köpt tomt och byggt huset så märkte man snart att det var obekvämt att hämta vatten från "pumpstationerna" som fanns utplacerade på 6 platser inom området. En bekant var slagruteman och kom en dag. Knipsade av en sälggren, gick 20 meter fram på tomten och vände diagonalt. Här finns vatten, grenen vred sig obönhörligt ned. En borrfirma, som redan fanns på området kontaktades och efter att ha borrar 15 m rann det till. För säkerhets skull borrades det till 30 meter och det räcker även för dusch och att tvätta bilen.

Vid Tegelbruket fanns en ko och en häst och en ladugård som ännu finns kvar. Det var då ett större djurliv än nu.

Igelkotten syntes varje år, men försvann tyvärr 1967. Harar och rådjur fanns det gott om. Ja, till och med små grodor och paddor. Tyvärr försvann dessa på 70 - 80 talet, men nu har vi observerat dessa igen, tyvärr endast få.

Huggormar och snokar finns det gott om. Fler än förr tycker jag. När de på våren leker kan de komma alldeles i närheten. De "varken ser eller hör" då.

Älgen kom stadigt varje år, men är ju nu borta.

I början på 60 talet lekte min son Leif och Ekedahls son Tom med Gun Olssons döttrar och på deras tomt. Rätt som det var kom en stor älg med raska steg och sprang emellan barnen. De var då mellan 5-7 år.

Det blev ju stor uppståndelse!!!

Ett år hade vi en mindre soptunna i plast på altan. En natt hörde Leif en duns därute och gick upp, tände belysningen och fick se att tunnan låg omkullvräkt.

Han gick ut, men möttes av en fräsande grävling, så han fort in.

Grävlingen fick kalasa bäst han ville.

Vi hade en undulat och tog ut buren på landet, ställde den i skuggan och på gräset. Den mådde då prima. En dag då vi lade in ny mat och vatten, smet den iväg. Flög upp i en gran och är sen dess försvunnen. Fågeln var inte så snygg kallades därför för Fuler. Vi gick hela dagen på vägarna och ropade Fuler. Men dagen därpå satt en annan undulat på telefontrådarna vid vägen. Vi satte ut buren och ett tu tre flög den nya undulaten till buren och kröp in genom den öppna luckan. Den levde i många år.

En sommardag när vi grillade på terrassen och röken steg mot skyn, flög ett sportplan över oss. Det vände, kom ned mot altan och föraren vickade på flygplanet och vinkade. Vi gjorde detsamma.

Vid bomupptagning eller iläggning av dessa kan det både regna eller snöa. En gång hade vi fått en ny och tyngre bom. Vi var tre man om den. Vid flottören stod Ewe Mattsson. Vi tog kraftigt tag i bommen, men det var halt på bryggan. Ewe slant, och han och bommen åkte ned i vattnet. Flottören och Ewe under vattnet. Vi hade grepp om ett bomben och drog upp både bommen och Ewe som fortfarande höll ett stadigt grepp i bommen. Det blev språngmarsch hem. I slutet på 80 talet gick åskan hårt fram över Dalarö. Bland annat slog den ned i Kvarnen på Smådalarö. Kvarnen brann ju ned, men är nu uppbyggd. Ett, tu tre kom en väldig knall så huset skakade. Blixten hade då slagit ned i en björk vid f.d Hörnstedts tomt och splittrat den.

På 60 talet fanns många barn på området. Vi som köpte var i 40-årsåldern. Bland grabbarna var ett "gäng" som höll ihop: Lars Buhre, även kallad Stigis, Lasse Jönsson, Per Mattsson, Lasse (Lillasse) Mattsson, Leif Palmquist och Tom Ekedahl. Det var bad och fotboll hela dagarna och lite spännande strövtåg i skogen.

En gång även "Olympiad" mot Malmens grabbar vid vårt grustag. Det var längdhopp, spjut och löpning m.m. Våra grabbar vann och fick en pokal som Bernt Ekedahl skänkt.

Inbrott har många av oss haft. Under 70 talet hade vi ett inbrott både i båten och huset. Liksom under 80 talet, men det var inget som var förstört mer än fönsterglas och lås och det får man vara glad för. Tjuvarna fick man aldrig tag i.

Bland de trevligaste minnena har varit sammankomsterna på sommaren på parkeringen vid Båthuset, med många närvarande vid långbord, sol, mat, vin och sång. Jag saknar den tiden.

Den borde återupplivas!!!

Särskilt kommer jag ihåg när vi hade helstekt lamm på grillställning som hyrts in. Lars Tuolja basade för det hela och stog över halva dagen och rullade lammet och höll kolelden vid liv. Med van hand skar han sedan upp köttet med sin jaktkniv. Vid kaffet fick vi höra Lasse jojka. En upplevelse!

ACTION DALARÖ STYLE

av Rolf Lind

- Don't look now, but there's a lady over there walking on the table! viskade jag utan att röra på läpparna.

Det var sommarljum Dalarökväll i början av 90-talet. Jag satt med kusinbarnet Jennifer, från USA, och brorsbarnet Sara, från Djursholm, på en uteservering inne i samhället.

My God, she's walking on the table! ekade Jennifer, som hade upphört att äta och stirrade på en kvinna som efter några öl fann det rationellare att promenera över bordet än att gå runt.

Sedan hände allt mycket snabbt. Först svepte en raggabil förbi i god fart.

Wow, flämtade Jennifer som tillbringat större del av sina 16 år i Chicago och därför inte var så väl insatt i hur livet ter sig från Dalarös horisont.

Vi satt förstelnade med bestick och ölglas i händerna och inväntade nästa sensation som kunde iakttagas någon minut senare då en röd brandbil passerade i godan ro, på brandbilars vis, i riktning mot Dalarö brygga.

Sara och jag återupptog därefter ätandet, som om inget hade hänt. Jag försökte lugna Jennifer med att; "There hasn't been this much excitement the last two decades or so. I think you can relax now!"

En annan episod. Jag stod för några somrar sedan och målade den högsta husgaveln, den mot vägen, med Beckers gärdesgårdsgråa täcklasyr. För att nå upp hade jag gjort en stege av två och placerat den i rabatten, vilket var ett vackrare än stadigt underlag. För att nå högst upp i spetsen på husgaveln fick jag stå på näst översta pinnen och sträcka mig uppåt så att jag praktiskt taget lutade bakåt. Allt skulle slutat lyckligt om jag inte kommit på att klämma fast 9-litersburken mellan stegen och väggen.

Sara med kamrat passerade på väg ned till badet.

"Trilla inte ner", ropade hon över axeln. Det visade sig att det var det bästa råd jag någonsin fått. Burken började nämligen att rulla mot väggen och stegen svängde med. Jag har förträngt det mesta av vad som sedan hände utom vissa enkla fakta som att ett antal dyrbara färglitrar rann över rabatten och ett långt utdraget "Ha Hooooo" ungefär som när Stora Stygga vargen faller över stupet.

Vad minns jag mer från tiden 1962-1994.

Jag minns den första dagen jag var där med pappa John och mamma Elsa och bror Leif. Tomten såg inte kul ut. Den hade varit bevuxen med tät spretig urskog. Sedan Gösta Pettersson gjort den i ordning för försäljning återstod bokstavligen hundratals stubbar. Hur kul är det på en skala från 1 till 10?

Grannen Owe Jönsson hade fått syn på oss och presenterade sig med ett kraftigt handslag. Det skulle bli många sådana handslag i fortsättningen. Han var en människa som alltid ville hjälpa andra med råd och dåd. "Behöver ni 80 kg?" var hans vanliga fråga när han med snabba steg kom för att erbjuda sin hjälp.

Det behövde vi nästan alltid.

Han var en gentleman och solstråle, som alltid kommer att leva kvar i minnet.

Hela familjen Jönsson var och är osedvanligt trevlig.

Den första sommaren när vi byggde var otroligt regnig, och vi fick ofta söka skydd i garaget som var den första byggnaden vi uppförde. Jag minns också den enorma, flera meter höga högen av uppdragna stubbar som vi eldade upp på hösten. När vi tänt på brann det hela helgen och glödde fortfarande när vi kom dit nästa helg.

Det jag minns helst är sådant som är svårt att återge i ord; sådant som har att göra med att se mamma Elsa och pappa John vid verandans kaffebord omgivna av barn och barnbarn, i solsken och eklövsus i ett Sverige som fortfarande blev allt bättre.

DET SKULLE KUNNA BLI EN HEL BOK

av Per Buhre

Vi började vårt jordnära liv på Kolbotten i april 1962 och det är otroligt hur tiden gick fort med planering av tomten, husbygget och episoder man minns:

- * Gösta Pettersson med sin vänlighet och hjälpsamhet. Med sin traktor och grävskopa byggde han upp vår altan med sanden från källarutgrävningen. Eller när han dirigerade en väghyvel in på tomten och lät honom plana ut vad som nu är gräsmattan och samtidigt fylla igen avloppsdiket, som annars hade tagit lång tid för oss att göra.
- * Gidde Johanssons från hjärtat kommande men för honom annars omöjliga språkbruk, när han kom med bilen och såg älgen äta upp halva äppelträdet...
- * Den heta söndagen, då Ulla och jag drog strömning i sundet och det nappade i ett och vi överraskades av ett våldsamt åskväder. Bensinslangen låg naturligtvis över det nedfällda kapellet och helt dyngsura kom vi till bryggan, där vi fann Ulf Kåverud, som tryckte sig mot båthusväggen i ett försök att få skydd från det lilla taköverhänget. Jag minns inte vem som hade roligast. I varje fall inte Anna-Greta, som fick rensa en nästan full hink med strömning.
- * Eller när Lars, som då var 12-13 år sprang runt huset och nästan krockade med den stora älgen. Det blev ett himla liv och oklart vem som blev mest rädd.
- * Fotbollsplanen vi byggde - men vem använde den egentligen?
- * Majbrasorna och sammankomsterna vid vår- och höströjningen, där vi alla träffas under gemytliga former.
- * Det finns inget tvivel var namnet Kolbotten har kommit ifrån: i ena hörnet av vår tomt är marken svart av kolstybb, det måste ha legat en kolmila där för länge sedan.
- * Men bäst av allt: skogspromenader med bär- och svampplockning i vår underbara skärgårdsnatur, som vi har förmånen att ta del av.

DALARÖ - SVEALANDS GULDKUST

av Ulf Kåverud

Jag tror inte att man hittat guld, men här på Kolbotten fanns kolmilor. Ty under vårt gärde vid sjöbod och strand hittades tonvis med gammalt träkol. Som Ni vet, träkol kan ligga i många hundra år utan att förändras. Träkolen lär ha varit nödvändig för att en gruva som fanns vid Malmen och Tegelbruket på udden skulle kunna brukas och få lönsamhet. Ev redan för 400 år sedan. Fakta om detta lär väl finnas, men var?

I min tidigaste barndom 1932 köpte mina föräldrar en stor sjötomt i Stångsundet, granne med Almedal båtvarv. Mina tre bröder och jag älskade att hjälpa till på båtvarvet. Vi hade t.ex i uppdrag att ro ut till de c:a tiotal vita segelbåtar som låg på svaj. Där fick vi skrubba vattenlinjen på båtarna, ty de blev alltid svarta av föroreningar i vattnet. Jag tror att det var nästan lika mycket föroreningar redan då.

I c:a 15 år bodde vi där, men när min far dog måste vårt drömsommarställe säljas. Under c:a 10 år hade vi ett sommarställe vid Saxarfjärden, men miljön och vattnet där var ej som på Dalarö.

År 1958 fick jag genom tips från min gode vän Ewe Mattsson kontakt med Kolbottenägaren Gösta Pettersson. Han lät mig välja ut en tomt, 6:13, högst uppe på berget. Klara bygglov ordnades och vi satte igång bygget. Vi fick hyra torpet, Anita Björks torp, hela 1959 och kunde därmed bygga till långt inpå nätterna. Vi borrade brunn 67 meter och allt var klart 1959.

Före oss bodde en familj grävlingar på tomten och alltjämt bor där grävlingar. Vi alla nybyggare på Kolbotten hade käcka ungar i åldern 5-8 år. Det var minst 15 st när alla var med.

Barnen tillhörde Kåverud, Mattsson, Gunnar Karlsson, Hörnstedt, Palmqvist, Tuolja, Mjöberg, Buhre, Andersson, Lind mfl. Gösta Pettersson som gillade ungar såg till att vi fick idrottsplan och badstrand m m. Ewe Mattsson och Gunnar Karlsson, som var idrottsledare, höll ungarna aktiva och skapade därmed en god anda på Kolbotten.

Beda och Rickard Gustafsson tog ständigt hand om ungarna som då åt bullar, kakor och saft.

På Tegelbruket fanns kossor, grisar, höns och framför allt en stor häst som hette Lärkan. Tegelbrukdrängen fick i uppdrag att ta reda på allt grönt som växte på Kolbottenängarna. Slåttermaskinen slog och höet torkades före skördefesten.

Alla dessa ängar liknar i dag en skog.

Jag var i början fogde några år men kan numera inte hjälpa till i föreningsarbetet så mycket.

Jag tror och hoppas att våra barnbarnsbarn skall förvalta Kolbotten för all framtid.

VI MINNS VÅR GRÖNA ÄNG

av Arne Andersson

Vi kom till Kolbotten 1963. Att få köpa en tomt i område var på den tiden en ganska besvärlig procedur. "Pettersson" hade speciella idéer om vilka människor han ville sälja till. I vårt fall jämnades vägen av goda vänner som vi råkade ha i Dalarö. En tomt om året såldes. Då vi kom i tur valde vi den tomt vi fortfarande har, Jaktstigen 5. Från och med vår tomt ner till Kolbottenvägen och bort till Kattviksvägen var allt bara en stor äng. Enligt den ursprungliga byggnadsplanen skulle en del av ängen användas bland annat till en framtida lek- och fotbollsplan.

Ängen gav vittnesbörd om tidigare användning som åkermark. Det fanns lämningar av diken som gått över åkern från militärförråden uppe i skogsbacken ner till Kolbottenvägen. Dikena var nu avskurna av den relativt nylagda Jaktstigen. Det som i dag framför allt stannat kvar på näthinnan är ängarnas blomsterprakt. Ett kärt utflyktsmål i midsommartider. Till blomsterängen hörde också smultronen. Flertalet av områdets barn har säkert här fyllt många grässtrån med härlig sommarsmak.

Vi vet ju att det krävs massor av jobb om man ska få behålla det öppna landskapet. Sakta men säkert flyttar naturen sina revirmärken för att återvinna den ursprungliga balansen. Detta är nog bara att acceptera även om det kan kännas vemodigt.

Men kanske allt inte var så idylliskt. Gamla Dalaröbor kunde berätta att platsen för Militärförråden tidigare utnyttjades som områdets sopstation. En smärre källforskning inom området bekräftar riktigheten.

Under pionjärtiden kom vi nybyggare av naturliga skäl att svetsas samman. Flertalet av oss ställdes för första gången inför nybyggarlivets vedermödor. Många gemensamma problem krävde sin lösning. Den närheten som kom att bli en förutsättning för att alla våra projekt skulle kunna föras i hamn, resulterade i en fin samhörighet inom vårt område. Dåtidens föreningsfester kom att bli en naturlig del av samvaron. Då liksom nu var det våra "flickor" som svarade för festkommittéarbetet. Föreningens andra decennium kom att bli festernas årtionde.

Första åren på åttiotalet var det vår tur att vara med bland de ansvariga. Kanske jag minns bäst den festen vi ordnade i båthuset. Golvet gjordes rent från all "bråte". Väggar och tak var redan utsmyckade med sånt som hör ett båthus till. Bord ordnades. Stolar fick var och en ta med hemifrån. Förplägnaden var just så

robust som omständigheterna krävde. Med vågsvalpet under fötterna som förnämligt ackompanjemang sjöng vi igenom hela skärgårdsrepertoaren. När dansen var som intensivast gungade båthuset betänkligt. Vilken fantastisk kväll!

Härlig var även den festkvällen då vi dukade långbord på båtuppställningsplatsen. Då förberedelsearbetet var i huvudsak färdigt hände en liten malör. Kvällsbrisen kom svepande över Vadviken. Den tog vägen förbi båthuset, passerade vårt färdigdukade bord där den tog med sig alla våra attiraljer. Jag lär ha sagt "att nu flyger allt åt helvete". Det var något överdrivet. Det här var tiden före tillkomsten av såväl vägen ner till "Rosbergs" båthus som av Kolbottens nya Sopstation. Vi kunde därför lätt samla in allt lättflyktigt. Vid omdukningen skedde förankring av servisen mm med hjälp av renspolade stenar från stranden. Kvällen utvecklades till en härlig sommarfest.

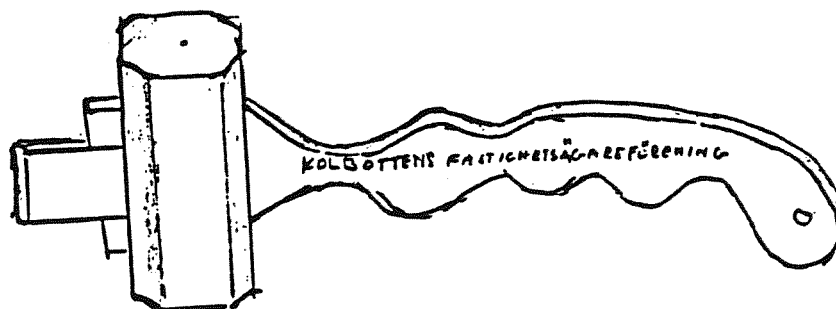
Många av oss har haft sin tillflykt på Kolbotten sedan tidigt 60-tal. Det har varit härliga år. Starka vänskapsband har knutits. Vissa i vänskapslaget finns inte mer bland oss. Detta är också en del av livet. Förnämliga insatser har alltsedan starten gjorts i vår förening till fromma för oss alla. Det är många vi i dag bör sända en tacksamhetens tanke.

KOLBOTTENS FASTIGHETSÄGAREFÖRENING, DALARÖ

Personer som under åren 1965 -1995 arbetat i styrelsen, som fogdar, eller i kommittéer.

Ahnström, Kristina
Andersson, Arne
Andersson, Dennis
Andersson, Kerstin
Andersson, Leif
Askholm, Inga-Britt
Barkvall, Elisabeth
Barkvall, Åke
Buhre, Per
Carlsson, Gunnar
Dahlstedt, Peter
Dahlstedt, Pia
Ekedahl, Bernt
Ekedahl, Gun
Elfving, Ingegärd
Elton, Ann
Eriksson, Mats
Gustafsson, Rickard
Hansson, Sven
Hörnstedt, Ragna
Haegermarck, Jan
Haegermarck, Vera
Jönsson, Anne-Marie
Jönsson, Ove
Jönsson, Lars
Lind, John
Lind, Rolf
Lindh, Ebbe
Lindh, Inga
Lindquist, Karin
Kåverud, Ulf
Madsen, Gunnel
Madsen, Paul
Malmberg, Ann
Mattsson, Lars
Mattsson, Per Ewe
Mjöberg, Hans
Mjöberg, Ingrid

Notice, Katarina
Olsson, Gun
Olsson, Leif
Palmquist, Kurt
Persson, Suzanne
Rosberg, Britt
Rosberg, Klas
Röle, Bert
Samrell, Ebbe
Severin, Nelly
Severin, Rune
Sjöberg, Gudrun
Sjöberg, Göran
Sjöberg, Rolf
Stenbeck, Barbro
Stenbeck, Bo
Svensson, Maj
Svensson, Sture
Syrjälä, Eine
Syrjälä, Pentti
Ter-Borch, Marianne

"Kolbottenklubban"
har formgivits och tillverkats
för föreningen av Paul Madsen.

